

Előfizetési árak:

Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 30 „
Neptanulóknak egész évre	4 „ — „
Egyes szám ára	10 „ — „

Hirdetési díjak:

Háromhados petit sor . . .	8 kr.
Nyílttérben sorokint	15 „
Bélyeg minden beiktatásáért	30 „

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztői iroda,
hova a lap szellemi részét illető kérdések
mennyek intézendők:
1877. márc. 28-án.
Levelek csak hermetesen fogadtatnak
el. Kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadóhivatalba — Paul Károly özvegye
könyvnyomdája — küldendők be
(Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

DEÁK FERENCZ

E M L É K E Z E T E

— A magyar tudományos akadémia által dícsérettel kitüntetett költemény. —

Ne sirjatok! el, könyező szemek,
Hisz itt babért, nem cyprast hintenek,
Borosnyán hull itt, és nem gyászvirág,
E ravatalnál tapsol a világ,
És mind mienk e taps és koszorú,
Mért lenne hát szívünk bús, szomorú?
Hiszen neki nem is volt élete:
Mienk, a hazáé volt mindene.

A szem volt ő, mely értünk messze néz;
Hallás, mely mindent figyelembe vész,
A kéz, melyben törvényünk volt a kard,
Mely oltalmaz, véd, s ha kell, visszatart.
Az a jk, mely minden érzést kifejez:
Egy nemzet vágya és igéje ez,
Erős, hatalmas akkor, hogya szól:
Félelmes, mikor halgat és dacol.

Úgy jött szelíden, mint a magvető:
Nagy eszméknk magvát hintette ő,
Egyenlőség, szabadság elveit,
Ahol csak föllép, mint a nap, derít,
Munkára kelt, idomit, ösztönöz;
Együtt tavasz s gyümölcsessel telí ősz,
Féjöldni, tenni, a hol csak lehet:
Megérdemelni a polgár nevet.

Lón nagy vihar s utána pusztulás,
Remegve kérdük: „Hol a Messias?”
Mídon vonaglott a mi nemzetünk,
S halkán susogtak: „Uram, elvesztünk!”
A mester csak mosolygott könnyeden,
Mint napsugár az acélfegyveren,
Smondá: „A törvény s jog még megvan, im...“
S nyugodtan járt a vész hullámain.

S hogy az erőszak alkuvásra vált:
A kisértőkkel bátran szembezállt.
Sok szenvedést s szent törvényt hirdetett;
Uj erőszak lett rá a felelet.
De ki volt mondva, a mi fáj, mi ayom:
Megratott az evangéliom,
S hitvallóvá tevő a nemzetet:
Hogy jogérvő nép még el nem vészett.

És a midőn az idő bételék,
A hatalom letette fegyverét,
A jog szava páncélján áthatott,
Nem birta el, mint felhő a napot.
S im az erőszak elvész semmibe:
Alakot öit, testet nyer az ige,
S ágyu, harang szól, zúg egy reggelen:
Van alkotmány s koronás fejdelem.

Oh ritka nagyság, hogy szemközt veled
Az érték fogalma is elveszett!
Kavicsosá lón, mit gyöngynek tartanak,
Silánynyá vált a gyémánt, mint a hab,
Szívére ezt föltázní nem merék . . .
Mí másnak disz, az neki nem elég,
Királya is — nézettek a nagyot! —
Neki csak kézzoritást adhatott.

A túlzás is, mely mindent megdobál,
Ez eggyel szemközt tétovázva áll,
Úgy nézi a szemlőtlen alakot;
S a kövel rá csak vonakodva dob,
Tudván, hogy az fejére visszahull,
S az alak ott áll bánthatatlanul,
Mint szellemárny, melyet nem ér a kéz
S a támadás rá, pusztá lége vész.

Nem ingatná népkégy vagy hatalom,
Nagy cél vivé, nem percnyi alkalom,
Népszajtól nem fél, csábnak nem hiszen:
Nem meghajolni s kockázatni sem,
Haladni bátran minden véss felett,
Ám nem keresni az örvényeket,
Munkálni, tenni és nem kérni kért:
Semmit magunkért, mindent a honért.

Nem! . . . Banyi érték el nem vész soha,
Köztünk van ő, ényézszzék béz pora.
Polgárerényben sugárik neve,
Föllángolásban itt ég szent heve;
A bölcsességben, mely mérsékel, int,
Az ő vigyázó lelke szól megint;
A honszerelm, méltóság, a jog —
Azt hirdetik mind: „Én Deák vagyok.”

Tóth Kálmán.

Uti rajzok.

Felfolvasta a zombori népkörben

Virter Károly.

(Folytatás.)

Nevezetes a tózsde is Triesztben. Tág termeiben
hemzseg a sok idegen s helybeli, támlásszékein s pam-
lagain keleti kényelembé helyezheti itt magát az ember.

A sok nagy tükörben mindjárt szemlélhetik arc-
vonásait azok, kik nyerne vagy vesztenek. Lepok
a világ minden tájkáról megannyi példányban vannak
az asztalokon szétszórva, természetesen díszes rendtel-
lenségben.

Innét közel van a halpiac. — A halaknak nálunk
is megvan az ő tisztelőjük, de milyenek is azok a ha-
lak! Igaz, van közöttük nem egy olyan kicsi fajú is,
hogy nálunk még a sokac is a vízbe dobná, hogy nőjön
megyobbra, de vannak azután a hatalmas tengeri pél-
ványok, melyeket egészen nem is vihetnek a piacra,
dányok, melyeket egyszében nem is vihetnek a piacra,
hanem szövétgájk, mint nálunk a marhahús, mielőtt a
mészárszékre szállítják. Van itt fekete, zöld, sárga,
veres, kék s mindenféle színű s nagyságu hal; az egyik
fejű csupa fejből áll, a másik nyulának, s oiy szájjazattal
bí, mely az embert is könnyen ketté haraphatja.
Még árkezesebbek a rákok, tengeri pókok s csi-
gák színvegyülékei. Ily tengeri rák egyik olójának egy

vége is elég még a legnagyobb mérvű étvágy lecsilla-
pítására.

A Corso a város legszebb részét foglalja magában,
a paloták földszintje csupa bolt s a boltok dűsan me-
rakvák a sok árual, miket a világ-kereskedelm összehoz.

Menjünk azonban felfelé a várba. Egy hadnagygal
való megismerkedésem bejuttatott ide is, mely hely
rendesen a látogatóktól el van zárva. Legszebb pano-
ráma nyílik innét Triest s vidékére, kilátni innét mesz-
szire a tengerre, látni a sok hajót, halászbárkát, melyek
mozdulatlanoknak látszanak ugyan, de ha tovább szem-
léljük azokat, észrevehetjük, mint iparkodnak mind-
annyian a kikötőbe, a közös célhoz. A várban van a
St. Giusto basilika is, mintegy 1400 esztendőös ódon épü-
let, mely még a római világító szarmazik; az 1855-ik
évbén elhalt spanyol trónkövetelő Don Carlos földi
maradványait takarja itt a sírkő.

Egyik főnevezetessége Triesztnek a „civico museo
Rivoltela.“ Rivoltela ugyanis egy gazdag báró volt család
s gyermekekek nélkül, ki a különlegességek s remek
művek nagy kedvelője volt. Életében palotájában össze-
halmozta a festészet, szobrászat s az ipar remekműveit.

— A palotában, bár több emelet s szobából áll, minden
tárgy remekmű; nem egy oiy tárgy is találtatik benne,
mely maga egy egész ember életét igényelt, míg létre-
jött. — A termek burtozatát mesteri kezek állíták
össze, a falak selyem szövetekek s élénk színű bárso-

nyokkal vannak bevonva, a butor darabok aranyozva
szóval minden ragyog az arany s ezüsttől.

Egy szobában jöve egy képet pillantottam meg,
melyen az alakok mozognak, közelebb lépve meggyő-
ződtem arról, hogy ez egy üveg tábla, melyen üveglon-
csák által optikailag az utcán járó alakok tükröződnek
vissza; e kép keretén belül mindaz látszik, mi az utcán
történik.

Az idő délre járván, ebéde Molnáré asszonyhoz
mentem, kinek itt a legelső látó- és sör-csarnoka van.
— Mődomban volt itt bővebben megismerkedni a ha-
lakkal s ráokkal; ebbé végeztével felkerestem a ven-
degiosnét, töltimmet csak váltok pár szót, gondolám,
de Molnáré asszony csak egy törté a magyar nyelvet.
Nem csoda, mindent el lehet időmőltával felelteni, még
az anyanyelvet is. —

Delután kirándulást tevők Miramaréra hajón. E
paradicsomi hely egy órányira fekszik Triesztől, Miksa
császár szobra a trieszti partról a hajdani kastélyra néz.

Midőn a fényes palotát pillantottam, „mig egyrészt
fájdalmas érzés fátolya borult szívemre, másrésztől
szárybra kaptá lelkeimet a phantasia. És láttam magam
előtt egy sokak által szerettetű férfút, ki tele féttel,
reményben gazdagon hagyta el a kasélyt s mint tenger-
reutuli császár holtan, szívén találva jött háza.

Láttam a legitimitás egy kalandos hőszet, egy mo-
narchicus forradalmárt Europa legkonservatívabb feje-

delmi házból; láttam a sivár valóság egy megragadó jelenetében gazdag regényt, mely a tengerpart tündér kastélyban vette kezdetét, Mexikóban tovább fűződött s a bécsi capucinus sirholban megszakult.

Ot, kit ma a szerelem, é a diesvagy hajított mesze-mesze idegen nép trónusára, vesztére törő féltelen határ-mak karjaiba, ó bűnhődött, mert Saroltája megőrült s 8 agyonlövettet.⁸⁸⁾

De hagyjuk a multak emlékét, ne is lépjünk mindjárt a diszes kastélyba, hanem auda ogjuk egyet a kertben; de nem is kert ez, ez a bibliai paradicsomnál is paradicsomabb, valamint Isten szemből teremté a világot, ugy Miksa főherceg egy pusztá s a tengerbe nyuló kopár kőhárom hozta létre e gyönyörű helyet. — Mondják, minden kőfar föld, melyet e szép kertben a láb tapod, 1 főtábj került a boldogult főhercegnek s így a kert magva milliókba s így lett a Karstbó földi paradicsom.

Nem akarom azonban hallgatómim idejét soká igénybe venni a kert leírásával, hisz ennek lerajzolásában festőnek is felmondani esete a szolgálatot; csak annyit mondok, hogy aki a schönbrunn császári kertét látta, annak lehet erről fogalma, ez is csak hasonlított a miramar parkhoz, melynek minden pontjáról egyenes a kilátás a mesze tengerre.

Nem kevésbé gyönyörű ennél maga a kastély, mely egy a tengerbe nyuló sztrite van építve, alapzatát a tenger hullámai mossák s ha tengeri uton jövünk a kastélyhoz, a hajóról mindjárt a kertbe léphetünk, pár lépés s a kastélyban vagyunk.

Ha végig járjuk a több mint diszes termetet, itt is ugy mint Rivoltelóban minden tárgy, melyen a szem megáll, remekmű, az értékes becsét pedig az emeli, hogy itt minden új, korszerű; divatos, izletes a pallózatolt a tetőg.

Láttam Miksa császár dolgozó szobáját, könyvtárát, a főhercegi párnak pompás hálószobáját, — minden egyes szoba megannyi képtár, a képek újabb kori, jónevű mesterekét valók, s a minden szépek szemlése arra a meggyőződésre juttatott, hogy itt még minden szebb, mint a triesti Rivoltelóban!

(Folytatjuk.)

Különfelek.

— **Deák Ferencz**, az örökké feledhetlen nagy hazafi halálának évfordulóját nem ünnepelhetjük meg mélyebb kegyelettel, mint Toth Kálmánunk magasztos cédjának közzé adal, melyet a magyar tud. akademia dícsérettel tüntetett ki és melynek szerzőjét — ki most, midőn e sorok napvilágot látnak, olvassa fel költői ihlettségűtől átlengett költeményét az akademia által rendezett Deák-Ferencz emlékünnepeken — jogosult büszkeséggel nevezhetjük a magunkénak. Engedje az ég, hogy városunk lelkes fia, a haza hű polgára és a magyar nemzet babérokoszorúját költője még számos éveken át gyarapítsa szellemkincsével nemzeti irodalmunkat!

— **A esztendői művelői előadás** oly nagy számú és válogatott közönséget vonzott, minőt a színházban rég nem láttak együtt. A szó szoros

*) M. O. s. N. V.

A »Baja« tárcája.

Honnan az a sötét szempár?

Honnan az a sötét szempár
S csodálatos lángja, fénye?
Látom, érzem, s mégsem értem:
Valóság-e, tünemény-e?

Belenézek . . . s azt hiszem, hogy
Bolygok széd északába . . .
Pedig dehogyan, henyvegok a
Legragyobbabb menyországra!

Dengi János.

Történelmi és lélektani jegyzetek

Shakespeare III. Richard királyhoz

(Moldva György vendégszerzésre alkalmasból.)

VI. Henrik állapotok, melyeken kiki átmejj az életben (az élet színpadán) velünk született érzékenysé-
günkeink, külső viszonyok által ré mért reflexiói.
Midőn a néphit azt mondja: jó vagy rossz csillag alatt
születtünk, — fogantatásunkban örökölt sorsunkat
akarja ezzel bélyegezni.

Laetitia asszony csodálatos szépsége, vagy az a szobaszőnyeg, melyen Napoleon született: volt-e és minő hatással a marenogi vagy jénai világdöntő harcokra? — ezt elhatározni vakhít volna; bizonyos azonban, hogy Kossuth angyalját hallották, hogy Danton volt az ő bálvány, midőn névvel viselő volt.

III. Richard fogantatása és ifjúsága is Anglia legnagyobb nemzeti hőseinek korára esik. Ott van maga V. Henrik az aginczort győző; ott vannak a Talbot-k, Warwick-k, Clifford-k, Suffolk, Salisbury-k. Csak azt a gyönyörű elbeszélést olvassuk (V. Henrik IV. felvonás 6-ik jel) melyben York herceg és Suffolk halálát írja le Exeter, az emor szíve csakhogy meg nem reped a hűs órom miatt. Vagy annak a másik Yorknak vad dühét nézzük (VI. Henrik, 1-8 rész, V. felvonás 4-dik jel.) ki az orléansai szüzet kivégezti. Ez a York a III.

értelmében minden zug megtelt, sőt a nézőtér szomszédságában lévő cukrázati helyiség is megtelt közönséggel, valamint a karzat is, noha a belépti díj 1 frura volt szabva. Három 1 felvonásos vígjáték került színrre. „A véletlen”-ben Koller Hugó ur (Hidaját Kálmán) a volt műkedvelőtársulat tagjaival: Eckert István (Berez) ural jelent meg a színpadon s átmondott játékaival élénk tetszést aratott. **Kazal Pivoska** k. a. (Malotai Hermin) hangja ezuttal nem volt olyan csengő, mint azt töle megszoktuk, de azért játéka a várokozsának tökéletesen megfelelt. **Jurkovičs Othmár** ur (Szecsesák) pedig, elagya a sikertől, oly extemporéra csabította magát, mely rendőrlársát majdnem kilozta a renőreik illő komolyságból. Egyébként ugy tudjuk, hogy ez utóbbi visszahízta a főlétsőt. — Ezzelán következtek: „A kompánisták”. Bányai (Jurkovičs ur) és Kányai (Badrogyi Gyula ur) zsanatos comieum által folytonos derültésben tartották a közön éget. **Rudány Gizella** k. a. (Magdóna) igen kedves jelenség volt és szokott routine-nal játszott. **Kazal Ilka** k. a. (Hermin) és **Pivkovičs Géza** ur (Isidor), noha ez este először léptek föl, nem kaptak — lámpalázat, és ezzel sokat akarunk mondani. — Befejzésül: „A közigyegyek”, Berezik Árpádotól, kétségkívül a legjobb 3 darab közül, és egy szereplők is határozottabban sikert arattak. **Vassziuevics Mariska** k. a. Olját sok szerencsével személyesíté és nyílt jelenetben megtapsoltatott, **Kovacsits Kaica** k. a. (E) el pedig rokonszenves megjelenése által hódította meg a nézőket. **Popovics Döme** ur (Haber) és **Allaga Otto** ur (Andor) egyaránt otthonosnak érezték magukat a világot jelentő deszkákon, **Pivkovičs Géza** ur (Loránt) pedig kevés hetet számláló műkedvelőkódése dacára szépen oldotta meg feladatát. — A közönség — mely egyébként még a műkedvelők iránt sem szokott bőkezűen bánni tapsaival — mégis indítatva érzé magát, egy-egy darab befejezésével a szereplőket a lámpák elé szólítani, kik a hívásnak engedtek is. — Az előadás táncmulatság követé, melyben a leedszebb hölgyekoszorú vett részt. Egyes virágokat ha ki akarunk eből szemelni, a koszoru teljességének artának csak. Elég megjegyeznünk, hogy az idei farsang alatt ez volt eddigéle a legszebb vigalom. A nemzeli eél is lendületet nyert, amennyiben a színház alapítókéjének javára 150 frtnál több jut. — Jövő előadás hihetőleg csak márciusban lesz.

— **A polgárovság-egylet** január 24-iki táncvigalma csekély számú látogatók előtt vette kezdetét 8¹/₂ órákor. A zenekar Don-Pedro-induló játsza, melyre egy rendező példája után indula néhány pár ugyan csak járta a tipegőt. Bővid idő múlva azonban a terem megtelt, ugy hogy az 1-ső négyest 40 pár, a 2-ikét közel 60 pár táncolta. A hölgyek közül tudósított Stampfl Bella, Frankenberger Mariska és Rull Mariska kisasz-

Richard atja, kit a harag epéje önt el, hogy VI. Henrik a franciákkal oly nyomorult békét köt, mely a nagy ösök árnyát eszolja. Hésti szíve e megaláztatásához járul az a gondolat, hogy az angol koronához neki egyenesbb ágon van joga mint VI. Henriknek.

IV. vagy V. Henrik, ez erős királyok által nem mert volna e jogára hivatkozni, vagy ha hivatkozik vala, ugy jár, mint Cambridge gróf (York atya, III. Richard nagypapa) kit V. Henrik házasulástól lefejeztette.

Az egész fehér és piros róza-háborúban az van feltűnt etve, hogy a lancasterek bitórlók, a Yorkok vad forradalmúrok.

Oly erős azonban a bevezézt tények hatalma a homályos jog ellenében, hogy ez utóbbinak az erőszak akájában kell fellépnie, mind York, mind kivált III. Richard személeben.

A biacshédhőn mentek látjuk először az ifjú Richardot (utóbb III. Richard király) Eduard bátyja és apja York oldalá mellélt.

Ez az első hangja: „Ha a szó nem ér semmit, majd érnek karjaink.” VI. Henrik neje a nypóly Margit t. i. kezeskél kivánja York fiait kik, Clifford (Margit királyné hadvezére) el akar fogatni s lefejeztetni, (mit Clifford fia később megis tesz Rutland a legkisebb testvérével). „Akatok-e kezesek lenni értem?” kérdi York a csata színhelyére érkező fiait. „Örömmel, nemes atyám, ha ér a szavunk valamin!” — mondja a nyéjas Eduard, az idősebb testvér, míg Richard haradjával fenygetőzik és színtoly gyors a tetthen, mind a fenyegetésben: „Mégál csahos kutyá — kiált rá Cliffordra — mindjárt megérezd a medve talpát!” — „Odébb haragnak terhe, te girbe-guriba, alakodra mint erkölcsödre nézve” — vág vissza Clifford, mire az apa: York, leszurja.

Nevezetes, és a Richard előadómák fontos kiindulási alapul vendő e nehéz jellem alakításában az, hogy Richard már serdülő korában is, és az atya meg VI. Henrik közt történt egyezkedés alkalmával melyen latott az emberek szívébe; egyedül e tanácsolja atyjának, hogy ne nyugodjék, ne hagyja magát törés szavak által mekötöni — ez eskü: nem eskü, s b. s Eduard bátyjával összpörtöl, s azt mondja: „bár ő fiatalabb, de jobb szönye.”

IV. Eduard bele szert lady Greybe, kiknek férje sir John Grey a townti síkon esett el mint IV. Henrik

szonyokat emeli ki. Az élénk vigalom csak reggeli hat órákor ért véget.

— **Felülvezetel** a műkedvelői előadás alkalmával Langenbacher József ur 1 fut 60 krt. Fogadja ezért a műkedvelőtársulat köszönetét.

— **Kinavésások**. Arnold Sándor, volt bajai, utóbb nagy-kikindai kir. aljárásbíró a szabadkai kir. törvény-székhöz aliggyésnek, — Mitosavlyevics Ernő pedig a tapolczai járásbírószághoz telekgyűvezetőnek nevezettetik ki.

— **Meghívás** a bajai kereskedelmi és ipar-bank részvényesének nyolcadik rendes közgyűlésére, mely vasárnap azaz f. é. február 24-ik napján délelőtti 9 órákor a bank helyiségében fog megtartatni. Határozandó tárgyak: A) Az évi jelentés és zárszámlának előterjesztése valamint az a fölött adandó felmentés. B) A mult évre esemő osztalék meghatározása. C) A közgyűlés jegyzőkönyvének alírásával megbízandó 2 részvényes megválasztása. D) Három felügyelő bizottságnak megválasztása. E) A sorrend szerint visszaléptet 3 választmányi tag megválasztása. F) A részvényesek által nem előterjesztendő alapszabályszéri javaslatok. — Baján, 1877 évi január 22-én — A bajai kereskedelmi és ipar-bank igazgatósága.

(Jegyzet) A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazott ják által részt venni szándékozó részvényesek, köztökkel részvényeket (melyek legkevesebben három hóvát a közgyűlés megkezdése napjáig nemzeti azület könyveiben átirattak) 8 nappal a közgyűlés előtt a bank pénztárára inen nyereség tértvény és a gyűlésjegy mellett letételezni.

Színészet.

Január 20-án: „A jelező” 1 felvonásos vígjáték **Idonovics Idón-tól** került színrre szülőföldi telt ház előtt. A fiatal, 18 éves szerzőnek, ki jeles neveltsége által ifjú kora dacára is városunkban igen előnyösen van ismerve, — első színp próbája ez, melyen a nyilvánosság elé lépett és eltekintve a fényes sikertől, mely a darab színpozsztatál kísérte és mely első sorban a helyi viszonyokban lel természetesen magyarázatát, ezen első kísérlet magában véve a szerző szép tehetsége enged következtetést vonni. Bár a vígjáték alapszámja, a comő és bonyolalom nem dicsékelhetik az eredetiség jellegével, mert ugyanez — persze a változatosság legkülönböztetőbb neiseiben — már számos vígjátékban használtak: mégis az címös, sok helyütt szelleműs pábeszedek mulatató voltuknál fogva élénk érdekeltséget keltenek; míg a cselekmény bombaszt — mert a túlsók jelenetben egyik cselekmény a másikat ugyszólván leszorítja — a valóban gyönyörűnek mondható nyelvezet fedelteti velünk. Egszóval Ivanovics ur máva sokkal fölöttébb áll a közpári próbatéveseken, és jóv munkálkodása iránt szép reményekre jogosít. A nagy számú közönség igen kedvezően fogadta az újuldságot és a függöny legördültével élénk taps mellett két ízben is hívta a szerzőt. — A szereplők dícséretes buzgalmat fejtettek ki. — Ezt

híre, s mivel buja vágját másképp ki nem elégíthet, nöl vette a szép övezget.

Richard átkozza IV. Eduard ostoba lépését, ohajítja, hogy bárcsak kiszáradt volna eszja veje, hogy e házasságból gyermek ne nemzessen. A lehetetlenül hízlelve magának így beszél: „Ha már, nem termett királyság számomra, szóval és kecsintással maji nyéjas hölgyeket bájolok el. Gondoltnak és elszomorított Ihszen még kevésbé lehető ez, mint hogy érez arany koronát szerzek a fejemre. A szerelem édes törvénye nekem nem szól, karom mint a száraz galy s hátamon egy irigy hogy toronyul; lábszáram nem egyenlő mértékűek. Ugyan ki szeretne belém?” (Ine nily hibás az a feljogás, hogy Richard gonosz, mert pupps. Ellenben igaz az, hogy azért nem fut az asszonyok utca, mert csurf.)

Jellemző Richardra az is, hogy m dőn IV. Eduard Grey Erzsébetől született kisfiát az udv Trak Londonban bemutatja s Clarenec és Glosternek azt mondja, hogy szeressék hivesét és csókóják meg fia, Richard így szól: „hogy az előfát, a mely termett, szeretem: bizonyítsa e gyümölcsös nyomot esőkom!” Magában pedig azt mondja: „valóban így eskölkö Judás mesterét s azt kiáltá neki — tudni hotot elvészésre gondolt!” (Ime az áruló, de nem a Turfuffe.)

A mit a vörös tettek illeti, a Richard előadómák nem szabad feledni, hogy egy oly nagy eszű ember mint Richard, nagyon számba vette a fehér és piros róza háború áldozatát, mint azt is, hogy az áldozatoknak a miatt kellett elhullani, hogy ki következik sor szerint a trónra; ő hát minden előtte álló sorokat maga lekasztál. Gazdalkodott a vérben.

(Sz - g)

A tárcáiról.

Tára tudvalevőleg igen sokféle van. Milliózók a tárcák azon neimek, melyek pénz s egyéb dolgok őrzésére vannak szánva s a zombolyó gabnakereskedők kifakult mellyének leghelebbi rejtekhöz vannak ádva; s meg számdékom azon miniatüre ajándék kagyló tárcákkal sem bajlódni, melyekbe a forintost nyolc réttin kell belegyűzni s ha egyszer benne van, képtelenség onnan azt a magra épésében kihalászni.

követte: „A pajkos diókok” ismert operette, melyben leginkább Peteráiné (Frinke), mellette a szünpárló lemaradt Jámberi (Fleck) és Saághy (Geier) tűnt ki. Jámberi a jelen politikai viszonyokra célzó egyes extemporéja éltök taposkat kellett. — Végül: „Egy pohár víz”. A főszerepek Saághy és Saághyné, tehát jó kezeleken voltak. Szatmári Róza (szobalány) megfélelt.

Vasárnap, január 21-én: „Könyves Bertók” Szigli- geti új népszínműve, melytől ugyan mindenki többet vált, mint a mennyit láthatott és hallhatott. Valószínű- sen és lélektanilag sehoggy sem indokolt jelenetek a triviálitásig süllyedő hétköznapi szólamódokkal válta- kosnak. Valljon Szigligeti — a mester — nem esleked- de-e ugy, mint az öreg Dumas, ki gyakran más elme szülötét tartotta a keresztvíz felett? — Azért mégis derítsük az igazságot, hogy oly gyorsan ismertették meg bennünket az újdonsággal, melynek előadását egy kis intermezzo fűszerezte. Ugyanis Kolozsvári-ra volt bízva a címszerep, ki a második felvonásban, midőn egy népdalt sehoggy sem tudott intonálni (ez már a más-odik eset), e szavakkal: „Eh, hisz ezt nem próbáltuk!” — jelenés közben elhagyta a színpadot. A függöny le- bocsáttatott, de rögtön ismét felment, mely után Ko- lozsvári helyett Peteráiné énekelte el rögtönözve az ille- tő dalt. Midőn K. ismét a színpadra lépett, több „éljen” és „nem kell” hangzott, mi után a darab minden további hotrány nélkül végigjátszott. Közönségünk dicső- rendő mérsékletet tanusított és a szinagázóság is igen helyesen eslekedett, midőn a magáról annyira megfede- lező Kolozsvárit már másnap a színház kotelekköbül elbocsátotta. Ezért egyszeremind kellő elégtételt nyuj- tott a megsértett közönségnek.

Apróságok.

* Egy generás naplójából. — „Hada nagy korában vannak barátai. Mint századosnak már csak pajtásaid; mint őrnagynak csak kollégáid. Ezredes korodban már csak ellenségeket találás. Ha pedig egyszer tábornok vagy, nem látsz mást, csak olyant, a ki udvarol és olyant, a ki halálodra számít.”

* Egy régi kastorkius élc felírásive. A pécsi jótékony négyelet által rendezett felirmez (I) árokon bálon történt. Egy árokon hógy szavakkal kezdett csipkedni egy férfit, ki őt táncra hivta és keztyút nem hízott. A férfi megokolta az élcelődést és röviden így felelt: „Ah, kérem ne tessék aggódni, majd a tánc után megmosom kezeimet.” („Pécsi Figyelő.”)

* Orvakoya hígyi egy ügyvédek, mikor azt taná- csolja, hogy őrizkedjék a perlekedéstől, és egy orvosnak, ki egészségéért őrít poharát.

* Bíró (a tanuhoz): Rokonságban áll ön a vád- lottal? — Tanu: Igen, tólvó rokonságban. Az apa el akarta venni nőül anyámat, de — nem lett belőle semmi.

* Egy agglegeny pipája füstjét nézegetve elmerül gondolataiban és fölkiált: „Nem nem, ez unalmas ma-”

mindazonáltal talán nem érdektelen azon tárcáról szólni, mely a hírlapokban „a vonal alatt” szokott napvilágot látni és mely a styl könnyűsége, legtöbbyire humoros voltánál fogva egyrészt mulattató arka néve, akit közelebből nem érint, másrészt sok társadalmi ferdéséget ostorozva — hasznos is.

Tárcáikkelt mindenről lehet írni s épen azért, mivel a tárgy sokoldalúsága különféle alakban való meg- jelenését enged meg: sokan azt hiszik, hogy tárcát írni vjaimi nagyon könnyű dolog.

Néztek csak meg a tárcáirót, midőn gondolatok gondolatra halmozódnak össze agyában s azokat nem képes oly gyorsan leírni, mint azok megszünetnek; és ha már leírta, olyan irás az, mintha a szedő csak azért volna a világon, hogy amit az írő maga sem tud elol- vassni, kénytelen legyen kibetűzni.

Vagy ha jó gondolata nincsen és tárcát mégis akar írni, mennyi tolvár-rágásba és tinta-fogyasztásba kerül, míg az első mondatot nagy keservesen leírta!

Beleamárta a tinta a tintába — rászárnd — újra beleamárta — és elkezd egy kaligraphicus kezdő-betűt pingálni, bajuszát, ha van, folyton pódrá, míg végre megindul az irás és észre sem veszi, midőn már nincs több hely a papíron.

Ekkor végig fut rajta, elégtelenül javítgat és saját vagy írói nevet, amint az illető többé vagy kevésbé hű, aláírja; pár nap múlva már nyomtatva látja azt, amit akár hivatsból, akár hiúságból írta.

A hírlap meg! De vele megjön a tárcáiró zakla- tottsága is.

Ebéd után alig teszi ki lábát a házból, már is ka- ronfogva egy másik írót (?) aki eredeti gyánánt adja ki azt, amit felesleges nem középszeri tehetségektől szór- nyen megnyomorítva lefordít.

Ezen írótló könnyen lehet szabadulni azon kopasz meuttség, hogy bocsánat nem érkezem — sentartom a szerencsét máskorra stb. — mivel nagyon udvarias ember, még megkínál szivarral is, de jaj annak, aki elfogadja és nem tömjénez folyton hű gyengeségének.

Ha barátjai közé megy és legelőnkeben foly az eszmecsere valamely tárgy fölött, csupán megjelenése elég arka néve, hogy a társalgás megszakítássek és gyanus sugdosásokra szolgáltatson okot.

gányos életnek meg kell szünie, kell, hogy legyen a háznl egy lény, melynek sorsa az enyimmel legyo, összezerorra: vagy veszek egy puldit, vagy megcsókolok!

* A bajai makedvelő-társulat elnöke (ki ideiglene- sen egyszeremind pénz-, könyv- és szertárnok is) kö- vetkező feliratu számlát kapott: „A tisztelt n ő-kedvelő társulatnak — Baján.” (Tán biz helyes ez is!)

* Egy uras, ki igen szereti a divatot: „méltoz- tatott, tetszett, — kifejezéseket használni, egy táncvi- galom után haza kísérő imádoztját. Ez a jégen meg- csuszva, elesett, mire lovagja így szólt hozzá: „megmúl- tóztatja a mamának mondani, hogy a sárba tetszett esni?”

* Egy polgár hosszu évek óta adóhátralekban van. Kívánsi volt megtudni, hogy lát ő voltaképen mennyi- len is adós? Midőn az iránti kérdézőkódására a pénz- tárnok neki 100 frtnál nagyobb összeget mondott, jámbor polgárunk örömtittasan felkiáltott: „E szerint én vi- rilista vagyok!”

Törvényeszeki csarnok.

(Az indulatos ember büntetése.) 1876. évi okt. 19-én Matorác József, András fáyval, Vukaszinovits István bajai lakos szőlleje mellett fekvő földjén tarját volt gyűjteni, miközben a velük volt háziel egészéni indu- lán, véletlenül Vukaszinovits szőllejébe tévedt, hol a tulajdonos épen szüretelt.

Vukaszinovits a kutyát megpillantván, fegyveréhez nyult s a kártemetővő kutyát agyékón lötte. A tulajdo- nos fia a nagy vonyítást hallván, mgismerete, hogy házielbiket érte a veszély, miert is favellával kezében, a helyszínére sietett s midőn kutyáját ott élettelenül el- terülve látta, kérdést intézett, hogy miként verhettek agyon hű elét, hisz az ügysem tehetett volna kárt semmiben. Vukaszinovits durván válaszolt a kérdésre s e feleselés között fára kiáltott, hogy adja oda fegyverét s midőn ez megtörtént, ugyanazon pillanatban lépett be a garádon az öreg Matorác József is, ki Vukaszinovits István meglátva, fegyverét arcához emelve célba vett s a lövése az öreg „jaj!” szóval az árokba visszabukott s 10 per múlva meghalt.

Polják József, Darázs Örsze és Blaskovits István, mint Vukaszinovits szomszédai, voltak a véres dráma szemtanúi.

Vukaszinovits másnap magát följelent s letartó- zatván, a vizsgálat megindítottatott s 1876. dec. 27-én ez ügy végtérnyalás alá került. Vukaszinovits védelmére azt hozta föl, hogy ő az elét vesztettnek nézte s miután őt a két Matorác villával megtámadta, az ütés védelmezése között a gyutas érte s így jött létre a szerencsétlen lövés, melynek ő nem oka.

Tóth István és Bogdánovits Antel (Vukaszinovits eszelője) hasonló állítanak, sőt azt is látták, hogy lövés után, midőn az apa összerogott, Matorác András még a Vukaszinovits csikóval is bántalmazni akarta, de még az urók családját is kergette.

A férfiak részéről legtöbbyire elismerésben ré- szesül. Oh, de a nőknél ez a háj-reporter kedves, ki nagy kerülő utakon merszél, csupa szerencséből, em- litten hízogó bókók kíséretében nevelket és ha bármely okból a rózsakoszorút egy bimaját kihagyta, siet pó- tolni hibáját és nagy kegybe jut ismét.

A tárcáiró kö társaságában igen gyakran kényel- metlen helyzetbe jut, kivált ha álnev alatt ír és csak gyanítják, hogy ő korholja időnkint a chignont, szük cipőt, poudre de-rizt, kis misét ... stb.

— Olvasta ön — így szólítják meg — a legutóbbi szám tárcáikkelt?

— Oh igen! — Nem találom valami elmesnek. — Így nyilatkozik az ír ő a maga a cikkéről.

— Szeretném tudni, ki fia — szól a nagysám — hogy róluék „előkelőkéről” íly vakmerően mer nyilat- kozni?

— Nem vakmerő az, nagysád, sőt igen békés ember!

— Kérem önt, ne fogja partját a szemtelennek! Mindet szepen zsebre rakja a tárcáiró és még mosolygói is kénytelen hozzá, ha épen zarádiba járó kis leány fésülő rózsakajtról jönnek is ezen szavak.

Sőt annál inkább kiközékelkedik rá az ír ő, mert hogyan is mondja az a jó német közmondás?

„Kinder und N . . . n, reden die Wahrheit.”

Ila meglátja az ő társaságának valamely nő ragját sataközben, már harmice lépésről hajlong, kalapjából kapkod, és minden lehető módon iparkodik észrevétetni tisztelését.

S jutalma? — Az, hogy el sem fogadja üdvözlését, legelőjébe egy száro pillantással szerencsétlített, mivel elég szerencsétlen volt kifecsegni, hogy látta ablakánál ülni és — ásitozni.

A tárcáiró, ha siet, ráfogják, hogy rendez-vousra megy; — ha lassan megy: lojpa a napot.

Azért intek minden tárcáirót, ne legyen oly köny- nyelmű, ha még egy rá fogják is, cikkét magának vala- ni vagy plane vele dicsekedni, mert akkor tapasztalni fogja, ha jó dolga volt: az is rosza változik.

Bruno.

Polják József, Darázs Erzi és Blaskovits István, mint közvetlen tanuk határozott tanusogót tesznek arra, hogy a lövés szándékos volt s miután igazoltatt is, hogy az öreg Matorác a szőllejébe nem léphetett, mert a lövése a garádnál visszabukott, miután több mint 10 tanu állítja, hogy Matorác andrás a lövés után nem- hogy vádolt családját ázte volna, de javszádelve tartá szerencsétlen állítját: Tóth és Bogdánovits tanuk, mint valótlán dolgot állítók, az esküre nem bocsátattak.

Az okkelt kifejtlett bizonyítkokat Sátor Jenő kir. ügyész újabb tenyes rövidéséggel összegezve, Vukaszi- novits István vádlottat a szándékos emberölésben kérte büntönek kimondani s ezért ő ví sulyos börtönre ítélte.

Popovics Dóme, bajai ügyvéd, hosszas védelmében, válogatott szép kifejezéssel érekséket elbádosán, alapos jogi védelemmel igyekezett vádlottat megmenteni s főleg az enyhítő körülmények elősorolásával tűnt ki a védel- mek közül.

Az kir. tszék vádlottat a szándékos emberölésben mondogta ki büntönek, 3 évi börtönre ítélte s a védő ügyvéd azon kérelmeket, hogy szabadlábra helyezessék, helyt nem adott.

Vádlott és kir. ügyész feleletkezés.

(Szabadkai Közlöny.)

Irodalom.

Tólvorsky és Parsch tevékeny nemzeti zenemű- kereskedésében megjelent: „Négy magyar suite,” válogatott magyar eredeti dalok, népdalok és táncokból zongorára átdolgozta Gobbi Henrik. — Egy füzet ára 1 frt, mind a négy füzet összesen 3 frt.

A „Magyarország és a Nagyvilág” 3-ik száma a következő változatos tartalommal jelent meg. Szőve: Nilson Krisztina. — A kegyvesztett. Költ. (Torkos László) — Eltévészett utak. Regény. (Vértesi Arnold.) (II. Folyt.) — A halálos seb. (F. J.) — Egy boldogtalan története. (Jack.) Regény. (Daudet Alfonz.) (II. Folyt.) — Fővárosi tárcával. A rendező. (Porcz.) — A színházak. Zene. (Nemó.) — Keleti képek. A szemérmes vallomás. — Újév ünnepe Tibetben. — Kilónfelét. — Sakkeladvány. — Betűregény. — Szerk. ünnekek. Rajzok: Nilsson Krisztina. — Keleti képek. Török sebesültek szállítása. — „Maros” dumai monitor. Az osztrák-magyar monitorok ünnepléses üdvözöltetése Belgrádban. — A halálos seb. — A szemérmes vallomás.

Szerkesztői sürgöny.

(T-1) B-n. — F. hó 18-án postára adott levele ide csak 21-én — a lap megjelenése napján — érkezett, s így természet- sen nem volt közlhető.

D. L. — Panaszra jogosult és nem ártana kisisk neveléségesé tenni az ügytelenséket; mégis félők vagyunk, hogy ez által a jó ügynek nemcsak nem használnánk, de sőt ártanánk.

Felelős szerkesztő: Erdélyi Gyula.

HIRDETÉSEK.

OLCSÓ ÉS TARTÓS!

Temesvári Manó

1-20

cipőgyára

Budapest, király-utca 1. szám ajánlja

NÖKNEK:

Fűző topánok Brünelloff fémnyomás hegygyel, szép tűzéssel	2 frt 70 kr
Fűző topánok erős bőrből, fémnyomás hegygyel, szegerez és csavarral ellátta, kettős talpjal	3 — —
gyakró használata és erős időre	3 — —
Topánok: mézga betéttel Brünelloff fémnyomás hegygyel, magas szabással, finom díszítéssel	3 — 50
Topánok mézga betéttel erős csavarral és csavarral ellátott kettős talpjal, szegerez és csavarral ellátott kettős talpjal, igen tartós és meleg	3 — 50
Fűző topánok erős bőrből fémnyomás orral sze- gelt és csavarral ellátott kettős talpjal	8 — 20

URAKNAK:

Topánok finom chagrin kettős-bőr-ből	3 frt 60 kr
Topánok fémnyomás vagy: garla 1 5/8-ből szegezett és csavarral ellátott kettős talpjal igen erős	3 — —
Topánok finom bőrből díszes fémnyomás hegygyel, termek és balokca	4 — 50
Topánok orosz fémnyomás bőrből, szegezett kettős talpjal, csavarral a legelőbb lábbei a nedves időben, igen tartós és meleg	5 — —
Vadlós csizmák viharral kettős, bugaria vagy bor- mázsa bőrből, háromszor csavarral ellátott kettős talpjal	10 — —
Ugyanaz orosz fémnyomás vagy bagaria bőrből	9 — —
Topánok finom fémnyomás vagy bugaria bőrből csavarral ellátta, kettős talpjal	4 — —
Topánok leányoknak Brünelloff vagy bőrből igen erős szegezett talpjal	2 — —
Gyermekeknek Brünelloff vagy bőrből szegezett talpjal igen tartós	1 — 80
Topánok minális fémnyomás teoni borjúbőr-ből Bismark minitján	4 — 50

— Részletes árjegyzékkel ingyen és bérmentve. — Le- vélheli megrendelések posta útjátétt mellett pontosan eszkö- zötteknek.

Jótállási nyilatkozat minden géphez írásban.

SCHLESINGER M. L.

Mindenkinek szabadságában áll a gépeket rak táromban szakítottók által megvizsgáltatni.

vaskereskedés

és mindennemű eredeti amerikai varrógépeknek gyári raktárában

4-6

Baján.

Wheeler & Wilson varrógépek fehérnemű varráshoz.
Wheeler & Wilson „ „ szabad, kefe nélküli
(kizárólagi raktár) fehérnemű varráshoz.

Howe varrógépek (kicsiny) fehérnemű varráshoz.

Howe „ „ (nagy) szabóknak.

Howe „ „ „ cipészeknek.

Singer „ „ fehérnemű varráshoz.

Singer „ „ szabóknak és cipészeknek

Grower & Backer varrógépek női cipészeknek.

Anger varrógépek szabóknak.

Aetna varrógépek „

Cylinder varrógépek cipészeknek.

Kézi-varrógépek fehérnemű varráshoz.

Árverési hirdetés.

A bajai kereskedelmi- és iparbank tudatja, hogy a tulajdonát képező, felső-szt.-iváni 585. sz. tjkvben foglalt regale, mely bor és pálinka mérési jogban, az ottani nagy korcsmának tulajdonában és a malom-jogban áll,

1. é. február hó 11-ik napján délutáni 2 órakor

a 1.-szt.-iváni községhezánál a legfőbbet ígérőnek nyilvános árverés útján örök áron el fog adatni.

Az árverezni kívánók kötelesek bánatpénz fejében 1000 frtot készpénzben vagy állampapírokban az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverezendő regale jog jelenleg 1120 frt évi haszonbért jüvedelmez.

A közelebbi feltételek a bajai kereskedelmi- és iparbanknál a rendes hivatalos órákban betekintheők.

Kelt Baján, 1877. évi január hó 4. napján.

A bajai
kereskedelmi- és iparbank
igazgatósága.
(Utányomat nem díjaztatik.)

3-3

Házeldadás!!

Az uri-utcai 687. számú — ez-
előtt Imrédy illetőleg Oltványi-féle —
lakházam magtár és mellék épületei-
vel szabadkézből eladó.

Baján, 1877. január hó 5-én.

Ifj. Tury Mátvás,
köz- és váltó-üggyvéd.

Nincs többé köhögés

EGGER

jutalmazott különlegességei.

Egger Codeon-mell-pastillái dobozokban használati utasítással együtt 25 kr., 50 kr. és 1 frtos adagokban Eger melszirupja zseb-faconban használati utasítással együtt 60 kr. és 1 frt. — Sokszorosan kipróbált és több gyógyszerészeti korypheus által ajánlott szerek, köhögés, rekedtség, nyakbajok, nyálka, kopaszfej-betegség, torok-csiklandozás és minden ketarrhus ellen.

Skatulyák, szállítások közvetlenül, a Codeon-pilulák utánvett mellett kaphatók skatulyánként 50 krajával; legkevesebb 2 drb megrendelendő.

Frisen kapható **Pollerman Bertalan** és **Bozsek József** uraknál. 5-10

EGGER A. Budapest, Erzsébet tér 3.

HIRDET MÉNY.

Pilaszanovics Lajos esődtöm-
géhez tartozó Borsod-Ó-Legyeni
puszta faiskolájából következő fák s
gyümölcs nemesítésre alkalmas ala-
nyok eladandók: 3-3

7-8 ezer darab faszorok ültetésére különösen alkalmas
10 éves akácza 100 drb ára 6 frt —
200 drb mandula fa (keserű 100 „ „ 1 „ 50 kr.
200 „ szilva „ „ „ 5 „ —
200 „ alma „ (vadóc) „ „ 1 „ 50 kr.
200 „ körte „ (vadóc) „ „ 1 „ 50 kr.
200 „ meggy és cseresnye „ „ 1 „ 50 kr.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Baján, 1877. január 10-én.

Pilaszanovics Antal,
tömeggondnok.

Nyomatott Paul Károly zvegyénél Baján.

Megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kapható

Egy tarisznya ostobaság. Humorszticus eszmék ötletek, élcek, egyvelegek, gyűjtötte: Nevető Vilmos több felfedezetlen tudomány professora. Ara díszesen kötve 1 frt 40 kr.

Kebelhangok. Ujévi és névnapj köszöntések. Írta: Hoffmann Mór, díszes nyomatu keménykötésben ára 1 frt.

Vedd szivemet szivedért! Szerel. levelező könyv, szerelmes párok számára. Szíveljesítő! Csinos borítékla kötve, ára 1 frt 20 kr.

Le-normand. A híres cigány né igazmondó kártyája, 32 színezett kártyával magyar aláírással és szöveggel, ára 50 kr.

Ámoskönyv. nagy legujabb egyiptomi, 200 lapra terjedő, 600 képpel, ára 50 kr.

Wajdits József „Képes népnaptára” 1877-ik évre, megjelent 30,000 példányban, kötve 50, füzve 40 kis kiadás 25 kr.

Postai megrendelések a levél vétele után azonnal teljesítettek.

2-3

Wajdits József
könyvkiadó
Hagy-Kalásza.

